

Determinate of Factors Influencing Intention to Stay and Reside in Rural among Rural Students

Maso'ud Yazdanpanah^{*1} – Tahereh Zobeidi²- Ziba Bakhtiari³

1- Assistant Prof. in Agricultural Extension and Education, Ramin Agriculture and Natural Resources University of Khuzestan, Mollasani, Iran.

2- Ph.D. Candidate. in Agricultural Extension and Education, University of Zanjan, Zanjan, Iran.

3- MSc. in Rural Development, Ramin Agriculture and Natural Resources University of Khuzestan, Mollasani, Iran.

Received: 26 November 2016

Accepted: 7 October 2017

Extended abstract

1. INTRODUCTION

Many rural areas of the Iran experienced population decline due to out-migration. rural to urban migration have had consequences on social, economic, and political issue.

On the other hand, Mobility rates were found to be highest for people between the ages of 16 and 29 years. Within this age group, the likelihood of leaving home increases as age increases. Also the research's has shown that young people who possess higher levels of formal education tend to move out of rural communities. Therefore, Youth out-migration is a common feature of most rural areas in both developed and developing countries. In other words, 'Should I stay or should I leave my home region?' is one of the key life course questions that many young people must address as they grow to maturity. Consistent with the theory of reasoned action, migration intentions have in General been found to be a moderate to strong predictor of actual migration in various societies around the world. Understanding migration intentions is a difficult task, as decisions to migrate often reflect the influence of a range of factors in both origin and destination communities. Therefore, identify the influencing factors on willingness of youth to stay in their rural is important. So this study was designed to Investigate of the factors influencing on youth intention in order to stay in rural.

2. THEORETICAL FRAMEWORK

According to various studies, several factors influence the intention to stay in a rural. A literature

review showed that the Image of Rural, Attitude toward rural areas, the feeling of Belonging to the rural, the Moral and Subjective Norms, Perceived Behavioral Control, Identity, Perceived Value of Life in the rural and Satisfaction are the factors influencing the intention to stay in the rural.

3. METHODOLOGY

This study is an applied research and with the survey method was conducted. Target population of this study consisted of 420 graduated students. Using a simple Quota random sampling method, 200 students were selected for this study. The sample size was determined using the Morgan table. The study site is Ramin agricultural university in the Khuzestan province. Data were collected through a questionnaire based on the conceptual model. The face validity of the questionnaire was confirmed by a panel of experts. The survey was pre-tested and piloted on 30 students from outside the study area. This procedure highlighted any unclear sections of the questionnaire. Cronbach alpha reliability coefficients were calculated for the pilot study and used to refine the questions for the final questionnaire. All scales indicated good-to-excellent reliability, generally 0.70–0.85.

4. DISCUSSION

The results revealed a positive significant relationship between intention to stay and attitude, perceived behavioral control and subjective norm. Moreover, the results revealed that self- identity, Image of rural, Belonging, moral norm, perceived value and satisfaction had negative significant relationship with intention. The regression showed that image of rural, attitude, perceived behavioral control and subjective norm are significant predictors of intention. These

*. Corresponding Author: masoudyazdan@gmail.com

four variables predicted 58% of the variance in intention to stay. ($\text{sig}=0/0001$, $F= 23/10$, $R^2 \text{ Adjust} = 0/55$). perceived behavioral control is a key predictor of intention. perceived value and belonging were significant predictors of satisfaction. These two variables predicted 52% of the variance in satisfaction ($\text{sig}=0/0001$, $F= 58/23$, $R^2 \text{ Adjust} = 0/51$).

5. CONCLUSION

The results revealed that image, attitude, perceived behavior control and subjective norm are having an impact on stay intention. From a practical point of view, the present study provides a justification for using attitude, Image, perceived behaviour control and subjective norm dimensions in policies and programs that intend to decrease young people to migrant from rural area. a positive attitude towards rural living is a good starting point to stimulate willingness to remain in rural area. This relationship has received substantial empirical support (see Yazdanpanah & Zobeidi., 2017; Yazdanpanah et al,

2015; Liao et al., 2007). Furthermore, perceived behavior control refers to the grade to which an individual feel that the performance of behavior is under his/her volitional control. In line with findings of other studies (Liao et al., 2007), the Perceived behavior control was a determinant (main predictor) of intention. Moreover, our study unlike other studies (Yazdanpanah et al, 2015), revealed that moral norms were not a significant predictor of intention. therefore, attempts to encourage young people to stay in rural areas should focus on improving image of rural, attitude, perceived behavioral control and subjective norms.

Key words: Desire to stay, intent, satisfaction of life, satisfaction, rural students.

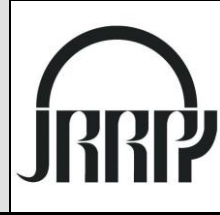
Acknowledgments: This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest: The authors have no conflict of interest to declare.

How to cite this article:

Yazdanpanah, M., Zobeidi, T. & Bakhtiari, Z. (2017). Determinate of factors influencing intention to stay and reside in rural among rural students. *Journal of Research & Rural Planning*, 6(3), 105-117.

<http://dx.doi.org/10.22067/jrrp.v5i4.60560>

تبیین عوامل مؤثر بر تمایل به ماندن در روستا در میان دانشجویان روستایی

مسعود یزدان‌پناه^{۱*} - طاهره زبیدی^۲ - زیبا بختیاری^۳

- ۱- استادیار ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان، ملائانی، ایران.
- ۲- دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.
- ۳- کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان، ملائانی، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۵ مهر ۱۳۹۶

تاریخ دریافت: ۵ آذر ۱۳۹۵

چکیده

هدف: هدف این پژوهش، شناسایی عواملی است که نیت دانشجویان روستایی را برای سکونت و یا ماندن در روستا تحت تأثیر قرار می‌دهد.

روش: جامعه آماری این پژوهش دانشجویان روستایی دانشگاه رامین خوزستان بودند که تعداد ۴۲۰ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای تصادفی ساده انتخاب و براساس جدول کرجسی و مورگان نمونه‌ای ۲۰۰ نفری از دانشجویان گزینش شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه محقق‌ساخت بود. روایی پرسش‌نامه براساس نظر اعضای هیأت علمی دانشگاه رامین خوزستان و پایایی پرسش‌نامه با استفاده از آزمون آلفا کرونباخ (۰/۷۸۵-۰/۸۰) تأیید شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، متغیرهای تصویر روستا، نگرش، هنجار ذهنی و کنترل رفتاری در گذشته ۵۸ درصد از تغییرات تمایل و متغیرهای ارزش درک شده و احساس تعلق ۵۲ درصد از تغییرات رضامندی از سکونت روستایی را تبیین کردند.

محدودیت‌ها: از محدودیت‌ها و مشکلات این پژوهش می‌توان به زمان‌بر بودن توزیع و جمع‌آوری پرسش‌نامه و دشوار بودن تکمیل پرسش‌نامه اشاره کرد.

راهکارهای عملی: در نهایت، با توجه به یافته‌های تحقیق جهت کاهش میزان مهاجرت دانشجویان روستایی پیشنهادهایی ارائه شده است. به طور خاص با توجه به تأثیر چهار متغیر تصویر روستا، نگرش، هنجار ذهنی و کنترل رفتاری بر نیت ماندن، پیشنهاد می‌شود از طریق بهبود این چهار عامل به طرق مختلف از جمله توجه به مزایای و زیبایی‌های زندگی روستایی به طرق مختلف از جمله رسانه‌های تلویزیونی گرایش دانشجویان را نسبت به ماندن در روستاها افزایش داد.

اصالت و ارزش: اگرچه مطالعات بسیاری به بررسی عوامل مؤثر بر نیت مهاجرت و با عدم مهاجرت در میان گروه‌های مختلف روستاییان از جمله کارگران و جوانان روستایی در کشورهای مختلف پرداخته‌اند، در ایران مطالعات چندانی در این رابطه صورت نگرفته است. از این رو، تحقیق حاضر سعی دارد عوامل مؤثر بر ماندگاری و سکونت در روستا را در میان دانشجویان روستایی مورد بررسی قرار دهد.

کلیدواژه‌ها: تمایل به سکونت، نیت، رضایت از زندگی، رضامندی، دانشجویان روستایی.

ارجاع: یزدان‌پناه، م، زبیدی، ط، و بختیاری، ز. (۱۳۹۶). تبیین عوامل مؤثر بر تمایل به ماندن در روستا در میان دانشجویان روستایی. *مجله پژوهش و برنامه‌ریزی روستایی*، ۶(۳)، ۱۱۷-۱۰۵.

<http://dx.doi.org/10.22067/jrrp.v5i4.60560>

۱. مقدمه

۱.۱. طرح مسأله

مهاجرت روستا- شهری از بارزترین نمونه‌های تحرک جمعیتی است که به صورت ترک روستا برای زندگی در شهر جلوه می‌کند و از انواع بسیار بااهمیت و شایع مهاجرت می‌باشد (نوربخش و اکبریور سراسکانرود، ۱۳۹۰، ص. ۱۲۷). در میان این تغییر محل زندگی، مهاجرت جوانان به خارج از روستا یک ویژگی مشترک در بسیاری از مناطق روستایی در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه است (بناریکووا، باووروا و پونیکا^۱، ۲۰۱۶، ص. ۱۰۰)؛ به عبارت دیگر، جوانان بیشتر از هر گروه سنی دیگری تن به مهاجرت می‌دهند. این موضوع در بلندمدت برای جوامع روستایی خطرناک خواهد بود؛ زیرا با مهاجرت آن‌ها، تولید نسل در جوامع روستایی و به دنبال آن جمعیت پویا در روستاها کاهش می‌یابد و از تولید محصول و اقتصاد روستایی نیز کاسته می‌شود و همچنین از نظر اجتماعی و فرهنگی نیز روستاها دچار ایستایی می‌شوند (قاسمی سیانی، ۱۳۸۶، ص. ۱۶۷)؛ به علاوه، جوانان روستایی امروزه دارای تحصیلات دانشگاهی بوده و سرمایه‌انسانی مناسبی برای روستاها محسوب می‌شوند و با خروج آن‌ها از روستا عملاً توسعه روستا با کندی مواجه می‌شود. همچنین، عواقب ناشی از مهاجرت جوانان از روستاها به عنوان یک تهدید برای توسعه اقتصادی و اعتبار مناطق روستایی دیده می‌شود (تیسن و فورتوین، استریکر و هارتسن^۲، ۲۰۱۰، ص. ۴۳۰). بنابراین، پدیده مهاجرت جوانان روستایی به شهرها، می‌تواند یکی از مهم‌ترین علل عدم تحقق اهداف توسعه روستایی محسوب شود (یزدان پناه و زبیدی، ۲۰۱۷؛ پناهی و پیشرو، ۱۳۹۰، ص. ۴۲)؛ افزون بر آن، استفاده نامطلوب از امکانات موجود و انباشت بیش از حد جمعیت در مناطق شهری با محدودیت وسیع امکانات، نمونه‌های بارزی از شرایط نامناسب حاصل از جابه‌جایی‌های بدون برنامه جمعیت، به‌خصوص از مناطق روستایی به مناطق شهری است که آثار نابه‌هنجار جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی متعددی را به همراه داشته است. به طور کلی، مهاجرت و جابه‌جایی جمعیت به دلیل پیامدهای متفاوتی که در مناطق مبدأ و مقصد بر جای می‌گذارد، از بسیاری جهات دارای اهمیت است؛ به طوری که

فقدان پیش‌بینی مناسب جمعیت در هر منطقه عمدتاً منجر به شکست برنامه‌ریزی‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی شده است (طاهرخانی، ۱۳۸۱، ص. ۴۵). همچنین، تداوم مهاجرت‌های بی‌رویه روستاییان را می‌توان شاخصی در فقدان نگرش ناحیه‌ای در فضایی فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در برنامه‌ریزی توسعه کشور تلقی کرد. اعمال سیاست‌های تمرکزگرایانه در مکان‌گزینی این فعالیت‌ها، از یک سو عامل تمرکز خدمات و تسهیلات رفاهی- معیشتی مختلف در شهرها شده است و از سوی دیگر، محرومیت و فقر مناطق روستایی را به دنبال داشته است. تداوم این روند نابرابر سبب شکاف و دوگانگی چشم‌گیر بین شهر و روستا شده است و آن‌ها را به قطب‌های جاذب و دافع جمعیتی تبدیل کرده است (شایان و کهنه‌پوشی، ۱۳۹۲ به نقل از سجادی و حامدی، ۱۳۸۱، ص. ۱۱۷).

از طرف دیگر، عدم کنترل مهاجرت گسترده روستاییان به شهر مشکلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی زیادی را برای شهرهای بزرگ ایجاد می‌کند و برای توسعه اشتغال و تولید در کشور نیز مفید نخواهد بود (پناهی و پیشرو، ۱۳۹۰، ص. ۴۳). کاهش جمعیت مناطق روستایی اغلب به مهاجرت جوانان و به‌ویژه افرادی که تحصیلات و آرمان‌های شغلی بالایی دارند، نسبت داده شده است (تنودوری و تنودوری^۳، ۲۰۱۴)؛ به طوری که گفته می‌شود بالاترین میزان تحرکات در میان افراد ۱۶ تا ۲۹ سال اتفاق می‌افتد و احتمال ترک خانه در این گروه سنی هم‌زمان با افزایش سن، بیشتر می‌شود (بناریکووا و همکاران، ۲۰۱۶، ص. ۹۹). همچنین، تحقیقات نشان می‌دهد افرادی که تحصیلات بالاتری دارند، تمایل دارند که جامعه روستایی را ترک کنند (کاربت^۴، ۲۰۰۷، ص. ۴۳۰)؛ زیرا جوانان در هنگام بلوغ با این سؤال مواجه می‌شوند که آیا من باید در محله خود بمانم و یا بروم؟ در واقع، ماندن در منطقه‌ای که در آن متولد شده‌اند، نتیجه تصمیمات آن‌ها در طول زندگی فردی است (تیسن و همکاران، ۲۰۱۰، ص. ۴۳۰). مطالعات گذشته نشان می‌دهند نیت مهاجرت به طور کلی منعکس‌کننده الگوهای واقعی مهاجرت بوده است (اولریچ چاد، هنلی و سافورد^۵، ۲۰۱۳، ص. ۳۷۱). اگرچه ارتباط بین نیت مهاجرت و مهاجرت واقعی کاملاً قطعی نیست، این ارتباط بین نیت و رفتار واقعی به عوامل مختلفی از جمله تجارب قبلی از

مهاجرت، منابع مالی، محدودیت‌های قانونی و همچنین فشارهای فردی و تغییر در شرایط شخصی بستگی دارد (بارونسون و تورلیندسون^۶، ۲۰۰۶، ص. ۲۹۱). سایر مطالعات نیز در رابطه با نیت-رفتار مهاجرت اعتبار نیت مهاجرت را به عنوان یک مفهوم مناسب برای بررسی تصمیم به مهاجرت تأیید می‌کنند (گوباجو و دیجونگ^۷، ۲۰۰۹، ص. ۳۱). همچنین، گفته می‌شود اهمیت نیت مهاجرت فراتر از ارزش پیش‌بینی‌کنندگی آن برای رفتار فردی است (بارونسون و تورلیندسون، ۲۰۰۶، ص. ۲۹۲). با این حال، شفاف‌کردن نیت مهاجرت یک کار بسیار دشوار است؛ زیرا تصمیم به مهاجرت اغلب منعکس‌کننده تأثیر طیف وسیعی از عوامل در هر دو جامعه مبدأ و مقصد است (لی^۸، ۱۹۶۶ به نقل از اولریچ چاد و همکاران، ۲۰۱۳، ص. ۳۷۲). بنابراین، سؤال حیاتی این است که چه عواملی باعث می‌شود برخی از روستاییان مهاجرت کنند و برخی از آن‌ها در روستا بمانند؟

۲.۱. پیشینه پژوهش

پدیده مهاجرت روستا-شهری به علت پیچیدگی ذاتی خود مسأله‌ای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، جمعیت‌شناختی و روان‌شناختی است (پناهی و پیشرو، ۱۳۹۰). مطالعات مختلفی (اکبریور، مطیعی لنگرودی، رضوانی و نوربخش، ۱۳۹۳؛ رستمعلی‌زاده، وثوقی اردهانی و وثوقی، ۱۳۹۲؛ اولریچ چاد و همکاران، ۲۰۱۳؛ پرتی، برمستون، پاتریک و پاناچ^۹، ۲۰۰۶؛ دی جونگ، ۲۰۰۰، سای و وانگ^{۱۰}، ۲۰۰۸؛ تیسن و همکاران، ۲۰۱۰؛ بناریکووا و همکاران، ۲۰۱۶؛ بارونسون و تورلیندسون، ۲۰۰۶؛ تئودوری و تئودوری^{۱۱}، ۲۰۱۴؛ بویی، لی، فلدمن و دوو^{۱۱}، ۲۰۱۰) به بررسی عوامل مؤثر بر نیت مهاجرت و یا عدم مهاجرت در میان گروه‌های مختلف روستاییان از جمله کارگران و جوانان روستایی در کشورهای مختلف پرداخته‌اند. با این حال، مطالعات چندانی در رابطه با عوامل مؤثر بر نیت و تمایل به ماندن انجام نشده است. از این رو، تحقیق حاضر سعی دارد عوامل مؤثر بر ماندگاری و سکونت در روستا را در میان دانشجویان روستایی مورد بررسی قرار دهد.

۲. روش‌شناسی تحقیق

این پژوهش با استفاده از روش پیمایش انجام شد. جامعه آماری دانشجویان روستایی مقطع کارشناسی دانشگاه

کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان به تعداد ۴۲۰ نفر بودند که براساس جدول کرجسی و مرگان نمونه‌ای ۲۰۰ نفری از بین آن‌ها انتخاب شد. روش نمونه‌گیری به صورت سهمیه‌ای تصادفی ساده (به نسبت دختر و پسر) بود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه محقق‌ساخت بود. روایی پرسش‌نامه براساس نظر اعضای هیأت علمی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان تأیید شد و پایایی پرسش‌نامه با استفاده از طرح پیش‌آزمون به حجم ۳۰ نفر در خارج از جامعه مورد بررسی (دانشگاه چمران اهواز) با استفاده از آزمون آلفا کرونباخ اندازه‌گیری شد که نتایج آن در جدول (۱) گزارش شده است. گویه‌های پرسش‌نامه براساس مرور منابع و پیشینه نگاشته‌ها جمع‌آوری و بازنویسی شده‌اند. دو متغیر وابسته تحقیق شامل رضامندی از زندگی در روستا و تمایل به ماندن و عدم مهاجرت از روستا بوده است. بسیاری از مطالعات درباره رضایت به جای ارزیابی خاص فقط از شرایط سکونت‌گاه دیدگاه وسیع‌تری داشته و به مقایسه ارزیابی‌های جهانی از زندگی پرداخته‌اند. این مطالعات معمولاً به اندازه‌گیری رضایت از زندگی، حالات افراد و خوشحالی افراد می‌پردازند و برخی از آن‌ها به مقایسه سلامت فیزیکی و ذهنی نیز می‌پردازند (وینهوون^{۱۲}، ۱۹۹۴، ص. ۳). بر همین اساس، در مطالعه حاضر جهت بررسی رضایت‌مندی افراد از زندگی کردن در روستا به بررسی رضایت از محل زندگی به طور کلی با استفاده از سه گویه «من از زندگی در روستا راضی هستم»، «من از این که در روستا زندگی می‌کنم خوشحال نیستم» و «تجربه کلی من از مدتی که در روستا زندگی می‌کنم، رضایت‌بخش نیست» استفاده شده است. همچنین، برای متغیر تمایل به ماندگاری در روستا از گویه‌های «من دوست دارم برای زندگی به شهر بروم»، «اولین فرصتی که برایم مهیا شود، از روستا می‌روم»، «من همه افراد را به رفتن از روستا تشویق می‌کنم» و «من در آینده سعی می‌کنم حتماً به شهر بروم» استفاده شده است. همچنین، از متغیرهای هویت، تصور از زندگی روستایی، هنجار اخلاقی، ارزش درک‌شده، نگرش، کنترل رفتاری درک‌شده و هنجار ذهنی به عنوان متغیرهای مستقل استفاده شده است. جهت سنجش متغیرها از طیف ۶ نقطه‌ای «اصلاً»، «خیلی کم»، «کم»، «متوسط»، «زیاد» و «خیلی زیاد» جهت پاسخ هر گویه استفاده شد. در نهایت، جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها و

آزمون چهارچوب مفهومی تحقیق از نرم‌افزار SPSS 20 استفاده شد.

جدول ۱- ضریب آلفا در آزمون کرونباخ برای متغیرهای تحقیق

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۴

متغیر	تعداد گویه	آلفا	متغیر	تعداد گویه	آلفا
هویت	۵	۰/۷۱	نگرش	۶	۰/۸۰
تصویر روستا	۳	۰/۷۸	کنترل رفتاری درک‌شده	۳	۰/۷۴
هنجار اخلاقی	۵	۰/۷۰	هنجار ذهنی	۵	۰/۸۱
ارزش درک‌شده	۳	۰/۷۴	نیت	۴	۰/۷۶
رضامندی از زندگی روستایی	۳	۰/۸۰	احساس تعلق	۵	۰/۸۵

۳. مبانی نظری تحقیق

نیت به نوبه خود به عنوان عاملی انگیزشی است که رفتار را تحت تأثیر قرار می‌دهد (کایزر و شوتل^{۱۲}، ۲۰۰۳، ص. ۴۲۹؛ دیبروجن^{۱۳}، ۲۰۱۰، ص. ۱۷) و نشان‌دهنده میزان تمایل فرد جهت تلاش برای انجام یک رفتار است (آجزن^{۱۴}، ۱۹۹۱، ص. ۱۷۹). از لحاظ تئوریک، پیش‌بینی نیت رفتاری مترادف با پیش‌بینی رفتار واقعی است. براساس مطالعه دی جونگ (۲۰۰۰) نیت تعیین‌کننده مهم رفتار مهاجرت است، هرچند عوامل زمینه‌ای و داخلی دیگری نیز وجود دارند که رابطه بین نیت و رفتار مهاجرت را تحت تأثیر قرار می‌دهند. نیات یا تمایلات به طور مستقیم از سه عامل اصلی نگرش به رفتار، هنجارهای ذهنی و کنترل رفتاری درک‌شده تأثیر می‌پذیرند (آجزن، ۱۹۹۱، ص. ۱۸۰). نگرش احساس کلی افراد در مورد مطلوب بودن یا مطلوب نبودن یک موضوع یا رفتار خاص می‌باشد (کایزر و شوتل، ۲۰۰۳، ص. ۴۲۹؛ الیسون^{۱۵}، ۲۰۰۳، ص. ۵۱۵). نگرش نسبت به مهاجرت به قضاوت و یا ارزیابی کلی فرد (مثبت یا منفی) در مورد جابه‌جاشدن گفته می‌شود (مک هوگ^{۱۶}، ۱۹۸۴، ص. ۳۱۶). مطالعه مک هوگ (۱۹۸۴) نشان می‌دهد نگرش، یکی از تعیین‌کننده‌های قدرتمند نیت مهاجرت است. تحقیقات فنلی و فدریکو (۲۰۰۸) نشان داده است که ساکنان روستاها نسبت به کسانی که در شهرها زندگی می‌کنند، نگرش مثبت‌تری به مهاجرت دارند (گارسیا و داویدسون^{۱۷}، ۲۰۱۳، ص. ۸).

هنجار ذهنی یا فشار اجتماعی درک‌شده برای مواجه شدن یا نشدن با یک رفتار نیز نیت افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد (شنگلی نجف‌آبادی، محمدزاده، خسروی پور و یزدان‌پناه، ۱۳۹۳، ص. ۷۹). هنجار ذهنی یا اجتماعی به برداشت فرد از

نظرات افراد مهم برای انجام یا عدم انجام یک رفتار اشاره دارد؛ به عبارت دیگر، هنجار ذهنی، ادراکات مربوط به نظرات اجتماع برای انجام یا عدم انجام رفتار توسط فرد می‌باشد (کایزر و شوتل، ۲۰۰۳، ص. ۴۳۰؛ دیبروجن، ۲۰۱۰، ص. ۱۷؛ دیبر^{۱۹}، ۲۰۰۶، ص. ۷۴). هنجارهای ذهنی در مورد مهاجرت به درک کلی فرد گفته می‌شود نسبت به این که دیگر افراد مهم درباره جابه‌جایی او چه فکری می‌کنند؛ به عبارتی، آیا آن‌ها فکر می‌کنند که او باید جابه‌جا شود و یا نباید جابه‌جا شود؟ افراد مهمی که ممکن است تصمیم به مهاجرت را تحت تأثیر قرار دهند، می‌توانند همسر، دیگر اعضای خانواده، آشنایان و دوستان باشند. براساس مطالعه مک هوگ (۱۹۸۴) هنجار ذهنی یکی از عوامل تعیین‌کننده نیت مهاجرت است و نشان‌دهنده این است که افراد مرجع مانند همسر، اعضای خانواده، خویشاوندان و دوستان نقش مهمی در فرآیند تصمیم به مهاجرت دارند (مک هوگ، ۱۹۸۴، ص. ۸). کنترل رفتاری درک‌شده نیز اشاره به درک افراد از سختی یا آسانی انجام یک رفتار دارد (آجزن، ۱۹۹۱، ص. ۱۸۰). سطح کنترل رفتاری درک‌شده به تسلط فرد بر فرصت‌ها و منابع ضروری بستگی دارد که ممکن است موانع و فشارهایی را ایجاد کنند که از بروز آن رفتار جلوگیری کنند. کنترل رفتاری درک‌شده به عنوان یک متغیر دوگانه هم به طور مستقیم و هم به طور غیرمستقیم از طریق تأثیر بر انگیزه‌ها می‌تواند نیت را تحت تأثیر قرار دهد. در واقع، کنترل رفتاری درک‌شده پایین برای انجام یک رفتار می‌تواند تمایل افراد را برای انجام آن عمل کاهش دهد. کنترل رفتاری در مورد مهاجرت به این صورت بیان می‌شود که اگر افراد موانع کمی را برای مهاجرت درک کنند و یا تجربه مهاجرت موفقی را داشته باشند، بیشتر

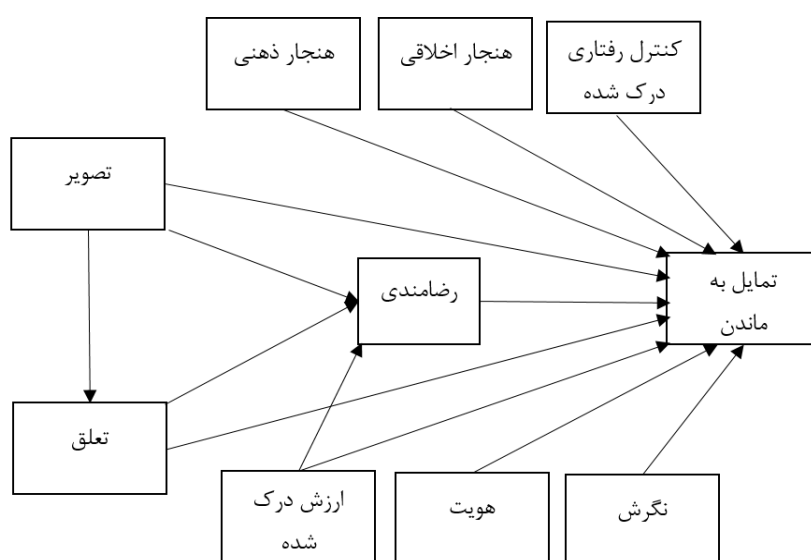

احتمال دارد که مهاجرت کنند و برای این هدف اقدامی انجام دهند (لو^{۲۰}، ۱۹۹۸، ص. ۱۴۷۳). مک هوگ (۱۹۸۴) این متغیر را با عنوان فشار یا اجبار درک شده مورد بررسی قرار داده و معتقد است فشار و اجبار درک شده یکی از تعیین کننده‌های مهم نیت مهاجرت است. هنجار اخلاقی یکی از فاکتورهای اساسی شناختی- اجتماعی است که نیت رفتاری را شکل می‌دهد (بامبرگ^{۲۱}، ۲۰۱۳، ص. ۱۵۱) و بر تصمیم‌گیری‌های افراد مؤثر است (بامبرگ و موسر^{۲۲}، ۲۰۰۷، ص. ۱۶). هنجارهای اخلاقی ارزش‌ها یا قوانین اخلاقی درونی هستند که به وسیله پاداش و یا تنبیهی که فرد برای خود در نظر می‌گیرد، برانگیخته می‌شوند (آروولا^{۲۳} و همکاران، ۲۰۰۸، ص. ۴۴۳)؛ به عبارت دیگر، هنجارهای اخلاقی به باورهای فرد در مورد این که چه چیزی برای انجام دادن درست یا غلط است، اشاره می‌کنند (سیمس کوگلو و لاجان^{۲۴}، ۲۰۰۸، ص. ۱۸۱). همچنین، سازه هویت فردی عامل دیگری است که می‌تواند پیش‌بینی کننده نیت رفتاری باشد. مفهوم هویت فردی از نظریه هویت استریکر گرفته شده است که بیان می‌کند خود عبارت از مجموعه نقش‌های ساختاریافته اجتماعی است که نشان می‌دهد شخص تا چه حد خود را مسؤول تحقق معیارهایی می‌بیند که برای ادای یک نقش اجتماعی خاص لازم است (پلینگ و وایت^{۲۵}، ۲۰۰۹، ص. ۷۵۵). به طور کلی، هویت فردی عبارت است از برجستگی که مردم برای تعریف خودشان از آن استفاده می‌کنند. بنابراین، می‌تواند بر روی نیت یا قصد (رفتاری) مؤثر باشد (کوک، کر و موو^{۲۶}، ۲۰۰۲، ص. ۵۵۸). باماسون و تورلیندسون (۲۰۰۶) معتقدند انتخاب محل سکونت در آینده بخشی از فرآیند شکل‌گیری هویت بوده و شکل‌گیری هویت خود یکی از تعیین کننده‌های نیت مهاجرت است. این دانشمندان در اکثر مسائل مربوط به هویت اجتماعی سه متغیر هویت محلی یا جغرافیایی، غرور ملی و هویت ملی را مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه دست یافتند که هویت اجتماعی نقش قابل توجهی در تعیین نیت مهاجرت داشته است. همچنین، به اعتقاد فوکما^{۲۷} (۱۹۹) انتظارات مرتبط با مهاجرت و رضایت یا عدم رضایت از محل سکونت فعلی بر نیت مهاجرت تأثیر می‌گذارند؛ به عبارتی، افرادی که رضایت کمتری دارند، نیت بیشتری برای مهاجرت خواهند داشت (دی جونگ، ۲۰۰۰،

ص. ۳۰۹). رضامندی از جامعه می‌تواند در ابعاد مختلف سیاسی و اقتصادی و اجتماعی باشد. رضامندی از جامعه و زندگی در جوامع روستایی برای جوان روستایی می‌تواند شامل مواردی مانند میزان دسترسی به برنامه‌ها و امکانات تفریحی، برنامه‌هایی برای جوانان روستایی، خدمات بهداشتی و پزشکی، ایجاد محیطی امن برای به دست آوردن درآمد کافی یا امکاناتی برای خرید و امکانات کلی که باید در جامعه روستایی وجود داشته باشد، می‌باشد (آستین فشان، علی بیگی و غلامی، ۱۳۹۴، ص. ۴۳۶). رضایت از جامعه، مفهوم مهمی برای افراد و جوامع می‌باشد. با توجه به اولویت جامعه در زندگی روزانه افراد، رضایت از جامعه می‌تواند کیفیت زندگی و رفاه افراد را تحت تأثیر قرار دهد. همچنین، ساکنانی که راضی هستند کمتر دوست دارند که جابه جا شوند و بیشتر دوست دارند که منابع و زمان خود را در همان جامعه خود سرمایه‌گذاری کنند. رضایت تا حدود زیادی مسأله‌ای ذهنی است و توسط انتظارات افراد و ارزیابی آن‌ها از موقعیت تحت تأثیر قرار می‌گیرد (هنس کات^{۲۸}، ۲۰۱۶، ص. ۱۷۳۰)؛ علاوه بر این که رضایت یکی دیگر از عوامل مؤثر بر تمایل به ماندن در روستا می‌باشد. به عقیده فلوریدا، ملاندر و استولاریچ^{۲۹} (۲۰۰۹) رضایت از جامعه و عمل مهاجرت بسیار به یک بازار شبیه است؛ افراد خواسته‌های مشخصی برای خدمات دارند و به جای تلاش برای تغییر آن چه موجود است، سعی می‌کنند جامعه‌ای را که به بهترین وجه، متناسب با اولویت‌های آن‌ها است، پیدا کنند (فلوریدا و همکاران، ۲۰۰۹، ص. ۵). بنابراین، انتظار می‌رود عوامل مؤثر بر رضایت از یک محصول از عواملی باشد که رضایت از جامعه و محل زندگی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. یکی از مهم‌ترین این عوامل ارزش درک شده می‌باشد. مفهوم ارزش درک شده رابطه تنگاتنگی با رضایت مصرف کننده دارد و یکی از عوامل پیش‌بینی کننده نیت رفتاری است (باجس^{۳۰}، ۲۰۱۵، ص. ۱۲۲)؛ کیم و پارک^{۳۱}، ۲۰۱۶، ص. ۷). ارزش درک شده می‌تواند «به عنوان ارزیابی شناختی-عاطفی و فردی از محصول یا خدمات تعریف شود که طی فرآیند خرید رخ می‌دهد» و بر پایه مقایسه منافع و هزینه‌های ناشی از عرضه آن‌ها توسط رقبا در بازار می‌باشد و همچنین، با تغییر شرایط مکانی، زمانی و موقعیتی ارزیابی متفاوت است (باجس، ۲۰۱۵، ص. ۱۲۳)؛ به علاوه، یکی دیگر از پیش‌بینی کننده‌های رضایت

می‌دهد. تصویر روستا به عنوان یک عامل کلیدی برای مدیران مسکن روستایی نشان داده شده است (لوریو و گونزالز، ۲۰۰۸، ص. ۱۱۹). شهرمحوری برنامه‌ریزان، فرآیندهای جهانی‌شدن، فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، بازنمایی زندگی روستایی به صورت زندگی سطح پایین و مواردی از این قبیل در تصویری که جوان روستایی از زندگی روستایی تجسم می‌کند، اهمیت می‌یابد. امروزه جوانان روستایی حتی با داشتن شغل و درآمد مناسب، نخست این که علاقه‌ای به کار کشاورزی ندارند و مهم‌تر این که اساساً خواهان زندگی در روستا نیستند. تصویری که جوانان روستایی از روستا دارند، در ایجاد انگیزه در آن‌ها برای اشتغال به کار کشاورزی و همچنین ایجاد حس تعلق به زادگاهشان و ماندن در روستا نقش بسزایی دارد (رستمعلی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۲). بر این اساس، انتظار می‌رود تصویر روستا نیت افراد را برای ماندن در روستا تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین، براساس پیشینه پژوهشی ارائه‌شده، یک مدل مفهومی طراحی شد که براساس آن احساس تعلق، هنجارهای اخلاقی و ذهنی، کنترل رفتاری درک‌شده، هویت، نگرش، تصویر روستا (به طور مستقیم و غیرمستقیم) و ارزش درک‌شده عواملی هستند که رضامندی و تمایل به ماندن در روستا را تحت تأثیر قرار می‌دهند. شکل (۱) چهارچوب مفهومی تمایل به ماندن در روستا را نشان می‌دهد.

از جامعه، دلبستگی اجتماعی یا تعلق است. دلبستگی اجتماعی به «تعهد فرد به محل سکونتش» اشاره دارد (کراو، ۲۰۱۰، ص. ۶۲۳). احساس تعلق به این معنی است که فرد احساس کند بخشی از یک مکان و یا گروه است؛ علاوه بر این، تعلق این موضوع را شامل می‌شود که فرد تناسب خاصی را با یک محل و یا گروه دارد و توسط دیگر اعضای گروه تأیید شده است. احساس تعلق نتایج مثبت بسیاری برای افراد را در پی خواهد داشت (ترل، ونهور و هویجن، ۲۰۱۲، ص. ۱۳۹). تیسن و همکاران (۲۰۱۰) بر این باورند در روستاها تعلق اجتماعی-ارزی در درجه اول با محل تولد و اقامت مرتبط است. کسانی که در یک منطقه و جامعه محلی ریشه دارند و یا به عبارتی، کسانی که در آن منطقه به دنیا آمده و بزرگ شده‌اند و خانواده آن‌ها نسل‌هاست که در آن منطقه زندگی می‌کنند، بیشتر از جوانانی که در جای دیگری به دنیا آمده‌اند و یا والدین و یا اجداد آن‌ها از منطقه دیگری به آن جا آمده‌اند، تمایل دارند که در آن منطقه بمانند. بنابراین، می‌توان گفت سابقه مهاجرت جوانان و والدین آن‌ها نیز از دیگر عوامل تعیین‌کننده نیت مهاجرت است (تیسن، ۲۰۱۰، ص. ۴۳۰). تحقیقات موجود نیز نشان می‌دهد دلبستگی اجتماعی یکی از عوامل مهم تعیین‌کننده نیت مهاجرت است (پرتی و همکاران، ۲۰۰۶، ص. ۲۲۷)؛ به علاوه، تصویر روستا یکی دیگر از عواملی است که به طور مستقیم رضایت افراد را تحت تأثیر قرار

شکل ۱- چهارچوب مفهومی تمایل به ماندن و سکونت در روستا

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۴

۴. یافته‌های تحقیق

۱.۴. توصیف ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای پاسخ‌گویان

از نظر جنسیت پاسخ‌گویان، ۸۹ نفر (۴۴/۵ درصد) مرد و ۷۴ نفر (۳۷ درصد) زن و سایرین به این سؤال پاسخ نداده بودند. از نظر درآمد خانواده، ۵۷ نفر (۲۸/۵ درصد) کمتر از ۵۰۰ هزار تومان در ماه، ۸۶ نفر (۴۳/۵ درصد) بین ۵۰۰ هزار تا یک میلیون تومان در ماه و ۵۷ نفر (۲۸/۵ درصد) بالاتر از یک میلیون تومان در ماه درآمد داشتند. از نظر دارا بودن زمین یا باغ، ۱۴۶ نفر (۷۰ درصد) دارای زمین یا باغ بوده‌اند و ۴۹ نفر (۲۴/۵ درصد) زمین یا باغ نداشته‌اند. از نظر مهاجرت اعضای خانواده، ۱۲۱ نفر (۶۰/۵ درصد) بیان کردند که اعضای خانواده آن‌ها مهاجرت کرده‌اند و ۷۹ نفر (۳۹/۵ درصد) بیان کردند که اعضای خانواده آن‌ها مهاجرت نکرده‌اند. همان‌طور که **جدول (۲)** نشان می‌دهد میانگین سن پاسخ‌گویان ۲۴ سال با انحراف معیار ۳/۲۰ بوده است که کم‌سن‌ترین آن‌ها ۱۸ و بیشترین ۳۱ سال بوده است. همچنین، براساس آمار به‌دست‌آمده، میانگین تعداد اعضای خانواده تقریباً ۷ نفر با انحراف معیار ۲/۵۵ می‌باشد که کمترین آن ۲ نفر و بیشترین آن ۱۴ نفر بوده است. از لحاظ دارایی‌های خانواده‌های پاسخ‌گویان، میانگین زمین آبی پاسخ‌گویان ۵/۴۹ هکتار با

انحراف معیار ۹/۵۵ بوده که بیشترین آن ۵۰ هکتار بوده است. میانگین زمین دیم آن‌ها ۷/۶۵ هکتار با انحراف معیار ۶۲/۲۹ و همچنین، میانگین میزان باغ پاسخ‌گویان، ۱/۴۷ هکتار با انحراف معیار ۱۲/۳۹ بوده که بیشترین آن ۱۵۰ هکتار بوده است. همچنین، از نظر تعداد دام، میانگین تعداد دام پاسخ‌گویان ۱۰/۹ رأس با انحراف معیار ۳۱/۵ بوده است که بیشترین تعداد ۲۰۰ رأس بوده است. در نهایت، براساس آمار به‌دست‌آمده میانگین فاصله دانشجویان تا شهر ۲۵/۰۹ کیلومتر با انحراف معیار ۲۰/۳۹ بوده است که کمترین آن یک کیلومتر و بیشترین آن ۱۵۰ کیلومتر بوده است.

همچنین، براساس یافته‌ها، بخش وسیعی از دانشجویان؛ ۶۳/۸ درصد از پاسخ‌گویان، سابقه مهاجرت موقت از روستا به شهر را داشته‌اند. اکثر پدران دانشجویان؛ یعنی ۵۵/۲ درصد از آن‌ها بی‌سواد بوده و ۲۷/۶ درصد دارای تحصیلات ابتدایی بوده‌اند. همچنین، بیشترین سطح سواد پدران مربوط به مقطع دیپلم بوده است که تنها ۹/۸ درصد از پدران دانشجویان دارای این سطح از سواد بوده‌اند. همچنین، اکثر مادران (۶۸/۱ درصد) بی‌سواد و اقلیت آن‌ها؛ یعنی ۵ درصد دارای سطح سواد دیپلم بوده‌اند.

جدول ۲- آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۴

متغیر	فراوانی	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف معیار
سن	۲۰۰	۱۸	۳۱	۲۴	۳/۲۰
تعداد اعضای خانواده	۱۹۸	۲	۱۴	۷/۰۲	۲/۵۵
زمین آبی (هکتار)	۱۸۱	۰	۵۰	۵/۴۹	۹/۵۵
زمین دیم (هکتار)	۱۸۲	۰	۷۵۰	۷/۶۵	۶۲/۲۹
باغ (هکتار)	۱۸۵	۰	۱۵۰	۱/۴۷	۱۲/۳۹
تعداد دام (رأس)	۱۹۰	۰	۲۰۰	۱۰/۹	۳۱/۵
فاصله تا شهر (کیلومتر)	۱۹۶	۱	۱۵۰	۲۵/۰۹	۲۰/۳۹

۲.۴. هم‌بستگی بین متغیرهای تحقیق

به منظور بررسی رابطه بین متغیرهای تحقیق از آزمون هم‌بستگی پیرسون استفاده شد. همان‌گونه که **جدول (۳)** نشان می‌دهد، متغیر تمایل به ماندن در روستا رابطه آماری مستقیم و معنی‌داری با متغیرهای نگرش ($r=0/53$)، هویت ($r=0/35$)، تصویر روستا ($r=0/39$)، احساس تعلق ($r=0/38$) و $r=0/42$)، هنجار اخلاقی ($r=0/42$)، ارزش درک‌شده ($r=0/40$) و

رضامندی ($r=0/37$) دارد. همچنین، تمایل رابطه آماری معکوس و معنی‌داری با متغیرهای کنترل رفتاری درک‌شده ($r=-0/55$) و هنجار ذهنی ($r=-0/54$) دارد. از طرفی، رضامندی رابطه مستقیم و معنی‌داری با متغیرهای هویت ($r=0/41$)، احساس تعلق ($r=0/42$)، هنجار اخلاقی ($r=0/59$)، ارزش درک‌شده ($r=0/71$) و نگرش ($r=0/29$) دارد.

جدول ۳- هم‌بستگی بین متغیرهای تحقیق

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۴

متغیرها	هویت	تصویر روستا	کنترل رفتاری درک شده	هنجار ذهنی	احساس تعلق	هنجار اخلاقی	ارزش درک شده	نگرش	رضامندی	نیت
هویت	۱									
تصویر روستا	۰/۳۷**	۱								
کنترل رفتاری درک شده	۰/۱۵	-۰/۱۹*	۱							
هنجار ذهنی	-۰/۲۵**	-۰/۳۹**	۰/۵۶**	۱						
تعلق	۰/۳۷**	۰/۲۲**	-۰/۱۳	-۰/۱۹*	۱					
هنجار اخلاقی	۰/۵۰**	۰/۱۷*	-۰/۲۲**	-۰/۱۲	۰/۳۸**	۱				
ارزش درک شده	۰/۴۸**	۰/۰۷	-۰/۱۳	-۰/۱۰	۰/۴۳**	۰/۶۶**	۱			
نگرش	۰/۴۰**	۰/۳۹**	-۰/۲۹**	-۰/۴۲**	۰/۲۵**	۰/۳۵**	۰/۳۰**	۱		
رضامندی	۰/۴۱**	۰/۰۵	-۰/۱۱	-۰/۰۷	۰/۴۲**	۰/۵۹**	۰/۷۱**	۰/۲۹**	۱	
نیت	۰/۳۵**	۰/۳۹**	-۰/۵۵**	-۰/۵۴**	۰/۳۸**	۰/۴۲**	۰/۴۰**	۰/۵۳**	۰/۳۷**	۱

*معنی‌داری در سطح ۵ درصد خطا، ** معنی‌داری در سطح یک درصد خطا

۳.۴. تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر رضامندی جوانان
دانشجوی روستایی از سکونت در روستا

جهت تعیین اثر متغیرهای تصویر روستا، ارزش درک شده و تعلق (براساس مدل) بر متغیر رضامندی از رگرسیون خطی به روش اینتر استفاده شد. نتایج تحلیل رگرسیون در **جدول ۵** نشان داد اثر متغیر ارزش درک شده سکونت در روستا و تعلق بر رضامندی از سکونت روستایی معنادار شده است. این متغیرها در مجموع، ۵۲ درصد از تغییرات متغیر رضامندی از

سکونت روستایی را تبیین کردند ($F=۵۸/۲۳$, $Sig=۰/۰۰۰۱$). همچنین، نتایج نشان می‌دهد متغیر ارزش درک شده ($\beta=۰/۶۵$) نسبت به متغیرهای تعلق ($\beta=۰/۱۵$) و تصویر روستا ($\beta=-۰/۰۴$) تأثیر بیشتری بر رضامندی دانشجویان روستایی از سکونت در روستا دارد. یک واحد تغییر در متغیرهای ارزش درک شده و تعلق به ترتیب ۰/۶۵ و ۰/۱۵ تغییر در رضامندی افراد از سکونت در روستا ایجاد می‌کند.

جدول ۵- تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر رضامندی دانشجویان روستایی از سکونت در روستا

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۴

متغیر	B	SEB	β	Sig.T	
تصویر روستا	-۰/۰۲	/۰۳	-۰/۰۴	۰/۴۶	
ارزش درک شده	۰/۴۶	۰/۰۴	۰/۶۵	۰/۰۰۰۱	
تعلق	۰/۰۸	۰/۰۳	۰/۱۵	۰/۰۱	
Constant = ۲/۶۱		Sig = ۰/۰۰۰۱		F = ۵۸/۲۳	
متغیر	Multiple R	R ²	R ² Adjust		
رضامندی	۰/۷۲	۰/۵۲	۰/۵۱		

۴.۴. تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر تمایل جوانان
دانشجوی روستایی به سکونت در روستا

همان‌گونه که **جدول ۶** نشان می‌دهد جهت تعیین اثر متغیرهای تصویر روستا، ارزش درک شده، تعلق، هنجار اخلاقی، نگرش، هویت، رضامندی، کنترل رفتاری درک شده و

هنجار ذهنی (براساس مدل) بر تمایل از آزمون رگرسیون خطی به روش اینتر استفاده شد. نتایج نشان داد متغیرهای تصویر روستا، نگرش و کنترل رفتاری درک شده و هنجار ذهنی دارای تأثیر آماری معناداری بر تمایل دانشجویان روستایی به سکونت در روستا می‌باشند. این متغیرها توانسته‌اند ۵۸ درصد از تغییرات تمایل دانشجویان روستایی را

دانشجویان روستایی نسبت به سکونت در روستا ایجاد می‌کنند. شایان ذکر است ضریب بتای منفی نشان می‌دهد که رابطه غیرهم‌سو بین کنترل رفتاری درک‌شده و هنجار ذهنی با متغیر نیت ماندن در روستا وجود دارد.

نسبت به سکونت در روستا تبیین کنند (Constants= ۱۴/۳۸، Sig= /۰۰۰۱، F= ۲۳/۱۰)؛ به عبارت دیگر، افزایش یک واحد تغییر در متغیرهای تصویر روستا، نگرش، کنترل رفتاری درک‌شده و هنجار ذهنی به ترتیب، ۰/۱۳، ۰/۲۱، ۰/۳۱ و ۰/۱۹- تغییر در تمایل

جدول ۶- تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر تمایل جوانان دانشجوی روستایی نسبت به سکونت در روستا

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۴

متغیر	B	SEB	β	Sig.T
تصویر روستا	۰/۱۲	۰/۰۵	۰/۱۳	۰/۰۴
ارزش درک‌شده	۰/۱۱	۰/۱۰	۰/۰۹	۰/۲۶
تعلق	۰/۱۰	۰/۰۵	۰/۱۱	۰/۰۶
هنجار اخلاقی	۰/۱۳	۰/۱۲	۰/۰۸	۰/۲۶
نگرش	۰/۲۱	۰/۰۶	۰/۲۱	۰/۰۰۱
هویت	۰/۰۵	۰/۰۶	۰/۰۵	۰/۴۱
رضامندی	۰/۱۸	۰/۱۳	۰/۱۰	۰/۱۷
کنترل رفتاری درک‌شده	-۰/۴۱	۰/۰۸	-۰/۳۱	۰/۰۰۰۱
هنجار ذهنی	-۰/۱۵	۰/۰۵	-۰/۱۹	۰/۰۰۷
Constant = ۱۴/۳۸		Sig = ۰/۰۰۰۱		F = ۲۳/۱۰
متغیر	Multiple R	R ²	R ² Adjust	
نیت	۰/۷۶	۰/۵۸	۰/۵۵	

۵. بحث و نتیجه‌گیری

عواقب ناشی از مهاجرت جوانان تحصیل کرده از روستاها تهدیدی جدی برای توسعه اقتصادی و اعتبار مناطق روستایی است. از این رو، بررسی عوامل مؤثر بر مهاجرت و یا عدم مهاجرت دانشجویان روستایی ضرورتی انکارناپذیر است. از آنجا که نیت ماندگاری و عدم مهاجرت تعیین‌کننده رفتار افراد می‌باشد، در این مطالعه وضعیت نیت و تمایلات دانشجویان روستایی به ماندن و سکونت در روستاها و عوامل مؤثر بر نیت آن‌ها مورد واکاوی قرار گرفت. نتایج رگرسیون عوامل مؤثر بر نیت ماندن در روستا نشان داد متغیرهای تصویر زندگی روستایی دارای تأثیر آماری معناداری بر تمایل دانشجویان روستایی به سکونت در روستا می‌باشد؛ به عبارت دیگر، افرادی که زندگی در روستا را با دید خوبی نگاه می‌کنند و با دید مناسبی به این مقوله نگاه می‌کردند، بیشتر تمایل داشتند که در روستا بمانند. همچنین نتایج نشان داد متغیرهای کنترل رفتاری درک‌شده و هنجار ذهنی به صورت منفی دارای تأثیر آماری معناداری بر تمایل دانشجویان

روستایی به سکونت در روستا هستند؛ به عبارت دیگر، افرادی که از سوی خانواده و آشنایان و یا به علت شرایط اجتماعی و شغلی با تشویق و یا فشار و اجبار با مهاجرت کردن روبه‌رو بودند و هنجار اخلاقی و کنترل رفتاری درک‌شده بالایی داشتند، تمایل به ماندن در آن‌ها کمتر بود. نتایج تحقیقات لیائو و همکاران، (۲۰۰۷) نیز نشان داده است که کنترل رفتاری درک‌شده و هنجار ذهنی دو تعیین‌کننده نیت بوده است. همچنین، نتایج نشان داد متغیر نگرش دارای تأثیر آماری معناداری بر تمایل دانشجویان روستایی به سکونت در روستا می‌باشد؛ به عبارت دیگر، افرادی که ماندن در روستا را کاری عقلانی، مناسب، پرمنفعت و ضروری می‌دانستند، نگرش مثبتی به زندگی در روستا داشتند. نتایج رگرسیون عوامل مؤثر بر تمایل به سکونت در روستا نشان داد متغیرهای تعلق یا دلبستگی تأثیر معنی‌داری بر تمایل دانشجویان روستایی به سکونت در روستا ندارد که با نتیجه تحقیقات اولریچ چاد (۲۰۱۳) مغایرت دارد. همان‌طور که نتایج تحقیق این محققان

نشان داد وابستگی اجتماعی یکی از تعیین‌کننده‌های نیت مهاجرت است.

همچنین، نتایج تحقیق نشان داد رضامندی از زندگی روستایی تأثیر معناداری بر تمایل به ماندن در روستا نداشته است که با نتایج تحقیق لیائو و همکاران (۲۰۰۷) مغایرت و با تحقیق (باجس، ۲۰۱۵ و یزدان‌پناه و زبیدی، ۲۰۱۷) مطابقت دارد. همچنین، تحقیق حاضر نشان داد که ارزش درک‌شده تأثیر معنی‌داری بر تمایل به ماندن نداشته است که با نتیجه تحقیقات (باجس، ۲۰۱۵؛ پتریک و بک من ۳۷، ۲۰۰۲) مغایر است. متغیر هویت نیز بر تمایل به ماندن تأثیر معنی‌داری نداشته است که با نتیجه تحقیق باماسون و تورلیندسون (۲۰۰۶) مغایر است. براساس نتایج تحقیق این دانشمندان مسائل هویتی یکی از عوامل تعیین‌کننده نیت مهاجرت است. نتایج تحقیقات آن‌ها نشان داده است که داشتن هویت محلی باعث کاهش نیت مهاجرت می‌شود.

افزون بر این، نتایج تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر رضامندی از زندگی در روستا نشان داد اثر متغیر ارزش درک‌شده بر رضامندی از سکونت در روستا معنادار است که با نتایج تحقیقات (باجس، ۲۰۱۵؛ لی و همکاران، ۲۰۰۷؛ وودراف ۳۸، ۱۹۹۷) مطابقت دارد.

همچنین نتایج نشان داد اثر متغیر تعلق بر رضامندی از سکونت روستایی معنادار است؛ به علاوه، تصویر روستا بر رضامندی از زندگی روستا تأثیر معناداری نداشته است که با نتیجه تحقیقات لوریرو و گونزالز (۲۰۰۸) مغایرت دارد. براساس نتایج به‌دست‌آمده از تحقیق پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

با توجه به تأثیر ارزش درک‌شده بر رضامندی از زندگی در روستا پیشنهاد می‌شود با ارائه اطلاعات در مورد زندگی شهری و هزینه‌های آن و مقایسه با هزینه‌های زندگی روستایی از طرق مختلف از جمله رسانه‌های چاپی، تراکت‌ها و بروشورها در سطح روستا نسبت به افزایش ارزش درک‌شده اقدام شود. با توجه به تأثیر احساس تعلق به روستا بر رضامندی پیشنهاد می‌شود از طریق درگیرکردن و مشارکت‌دادن مردم در فعالیت‌های مختلف عمران و توسعه روستایی احساس تعلق افراد به روستا افزایش داده شود.

با توجه به تأثیر تصویر روستا بر تمایل به ماندن در روستا پیشنهاد می‌شود از طریق بهبود و پیشرفت تجهیزات و امکانات زندگی در روستا، تصویر مناسب‌تری نسبت به روستاها ایجاد شود. همچنین، پیشنهاد می‌شود در رسانه‌ها زندگی روستایی به عنوان زندگی سطح پایین نشان داده نشود؛ بلکه همیشه به مزایای زندگی روستایی از جمله آب و هوای سالم و یا محصولات کشاورزی سالم‌تر اشاره شود.

با توجه به تأثیر نگرش بر تمایل به ماندن در روستا پیشنهاد می‌شود با نشان‌دادن مشکلات مهاجران به شهرها از جمله بیکاری و یا ورود به عرصه شغل‌های خدماتی، کارگری و کاذب، از طریق برنامه‌های مختلف از جمله صدا و سیما نگرش افراد به ماندن در روستا اصلاح شود.

با توجه به تأثیر کنترل رفتاری درک‌شده بر تمایل به ماندن در روستا پیشنهاد می‌شود با استفاده از ایجاد تسهیلات بانکی جهت بهبود کیفیت و امکانات زندگی و اشتغال جوانان تحصیل‌کرده روستایی از فشار و جبر ناشی از عوامل مختلف هم‌چون فقر و کمبود امکانات زندگی در روستا کاسته و کنترل رفتاری درک‌شده افزایش داده شود.

تشکر و قدردانی

پژوهش حاضی حامی مالی نداشته و حاصل فعالیت علمی نویسندگان است.

یادداشت‌ها

1. Bednařiková, Bavorová & Ponkina
2. Thissen, Fortuijn, Strijker & Haartsen
3. Theodori & Theodori
4. Corbett
5. Ulrich-Schad, Henly & Safford
6. Bjarnason & Thorlindsson
7. Gubhaju & De Jong
8. Lee
9. Pretty, Bramston, Patrick & Pannach
10. Cai and Wang
11. Yue, Li, Feldman & Du
12. Kaiser & Scheuthle
13. De Bruijn
14. Ajzen
15. Ellison
16. McHugh
17. Garcia & Davidson
18. Wauters
19. DeBarr
20. Lu
21. Bamberg
22. Bamberg & Moser

31. Kim & Park	23. Arvola
32. Crowe	24. Simsekoglu & Lajunen
33. Trelle, van Hoven & Huigen	25. Pelling & White
34. Pollini	26. Cook, Kerr & Moore
35. Loureiro & González	27. Fokkema
36. Veenhoven	28. Hannscoff
37. Petrick & Backman	29. Florida, Mellander & Stolarick
38. Woodruff	30. Bajs

کتابنامه

1. Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
2. Akbarpoor, M., Motiee Langrodi, S. H., Rezvani, M. R., Nornakhsh, S. M. (1393/2014). Explain suitable of Strategies to non-Migration Population in Rural Settlements Case Study Hashtroud County. *Journal of Rural Researches*, 5(4), 893-910. [In Persian]
3. Arvola, A., Vassallo, M., Dean, M., Lampila, P., Saba, A., Lähteenmäki, L., & Shepherd, R. (2008). Predicting intentions to purchase organic food: The role of affective and moral attitudes in the Theory of Planned Behaviour. *Appetite*, 50(2), 443-454.
4. Astinfeshan, S., Alibaygi, A., & Gholami, M. (1394/2015). Effect of attachment and satisfaction levels of rural life in Kermanshah city, rural youth participation in agricultural activities. *Journal of Rural Researches*, 6(2), 411-432. [In Persian]
5. Bajs, I. P. (2015). Tourist perceived value, relationship to satisfaction, and behavioral intentions the example of the Croatian tourist destination Dubrovnik. *Journal of Travel Research*, 54(1), 122-134.
6. Bamberg, S. (2013). Changing environmentally harmful behaviors: A stage model of self-regulated behavioral change. *Journal of Environmental Psychology*, 34, 151-159.
7. Bamberg, S., & Möser, G. (2007). Twenty years after Hines, Hungerford, and Tomera: A new meta-analysis of psycho-social determinants of pro-environmental behavior. *Journal of environmental psychology*, 27(1), 14-25.
8. Bednaříková, Z., Bavorová, M., & Ponkina, E. V. (2016). Migration motivation of agriculturally educated rural youth: The case of Russian Siberia. *Journal of Rural Studies*, 45, 99-111.
9. Bjarnason, T., & Thorlindsson, T. (2006). Should I stay or should I go? Migration expectations among youth in Icelandic fishing and farming communities. *Journal of Rural Studies*, 22(3), 290-300.
10. Cai, H., & Wang, J. (2008). Factors influencing the migration intentions of rural workers in the Pearl River Delta. *Social Sciences in China*, 29(3), 157-171.
11. Cook, A. J., Kerr, G. N., & Moore, K. (2002). Attitudes and intentions towards purchasing GM food. *Journal of Economic Psychology*, 23(5), 557-572.
12. Corbett, M. (2007). All kinds of potential: Women and out-migration in an Atlantic Canadian coastal community. *Journal of Rural Studies*, 23(4), 430-442.
13. Crowe, J. (2010). Community attachment and satisfaction: The role of a community's social network structure. *Journal of community psychology*, 38(5), 622-644.
14. De Bruijn, G. J. (2010). Understanding college students' fruit consumption. Integrating habit strength in the theory of planned behavior. *Appetite*, 54(1), 16-22.
15. De Jong, G. F. (2000). Expectations, gender, and norms in migration decision-making. *Population studies*, 54(3), 307-319.
16. DeBarr, K. A. (2006). A review of current health education theories. *Californian Journal of Health Promotion*, 2(1), 74-87.
17. Ellison, S. (2003). Nurses' attitudes toward family presence during resuscitative efforts and invasive procedures. *Journal of Emergency Nursing*, 29(6), 515-521.

18. Florida, R., Mellander, C., & Stolarick, K. (2009). Should I stay or should I go now? How and why community satisfaction affects Mover–Stayer decisions. *Unpublished manuscript, Martin Prosperity Institute, Toronto, Ontario.*
19. Garcia, C., & Davidson, T. (2013). Are rural people more anti-immigrant than urban people? A comparison of attitudes toward immigration in the United States. *Journal of Rural Social Sciences, 28*(1), 80.
20. Ghasemi siani, M (1388/2009). Consequences of Immigration from Village to City of Young Generation of Villager. *Semi-Annually Youths, Culture and Society Research, 2*, 145- 165. [In Persian]
21. Gubhaju, B., & De Jong, G. F. (2009). Individual versus household migration decision rules: Gender and marital status differences in intentions to migrate in South Africa. *International Migration, 47*(1), 31-61.
22. Hannsott, L. (2016). Individual and contextual socioeconomic status and community satisfaction. *Urban Studies, 53*(8), 1727-1744.
23. Kaiser, F. G., & Scheuthle, H. (2003). Two challenges to a moral extension of the theory of planned behavior: moral norms and just world beliefs in conservatism. *Personality and Individual Differences, 35*(5), 1033-1048.
24. Kim, K. H., & Park, D. B. (2016). Relationships among Perceived Value, Satisfaction, and Loyalty: Community-Based Ecotourism in Korea. *Journal of Travel & Tourism Marketing, 1*-21.
25. Lee, C. K., Yoon, Y. S., & Lee, S. K. (2007). Investigating the relationships among perceived value, satisfaction, and recommendations: The case of the Korean DMZ. *Tourism Management, 28*(1), 204-214.
26. Loureiro, S. M. C., & González, F. J. M. (2008). The importance of quality, satisfaction, trust, and image in relation to rural tourist loyalty. *Journal of Travel & Tourism Marketing, 25*(2), 117-136.
27. Lu, M. (1998). Analyzing migration decision-making: relationships between residential satisfaction, mobility intentions, and moving behavior. *Environment and Planning A, 30*(8), 1473-1495.
28. McHugh, K. E. (1984). Explaining migration intentions and destination selection. *The Professional Geographer, 36*(3), 315-325.
29. Noorbakhsh, S. M., Pour Saraskanroud, M. A. (1390/2011). Strategies to deal with rural-urban migration using Swat model: case study Kohsar rural district of Hashtroud county. *Journal of Community Development, 3*(2), 127-142. [In Persian]
30. Panahi, L., & Pishro, H. (1390/2011). Investigating Factors affecting the migration of rural youth to urban case study: the central rurals of Marvdasht County. *Journal of Management System, 1*(2), 41-50. [In Persian]
31. Pelling, E. L., & White, K. M. (2009). The theory of planned behavior applied to young people's use of social networking web sites. *Cyber Psychology & Behavior, 12*(6), 755-759.
32. Petrick, J. F., & Backman, S. J. (2002). An examination of the construct of perceived value for the prediction of golf travelers' intentions to revisit. *Journal of Travel Research, 41*(1), 38-45.
33. Pretty, G., Bramston, P., Patrick, J., & Pannach, W. (2006). The relevance of community sentiments to Australian rural youths' intention to stay in their home communities. *American Behavioral Scientist, 50*(2), 226-240.
34. Rostamalizadeh, V., Ghasemi Ardahae, A., & Rostami, N. (2013). Factors affecting staying of rural youth in rural areas, case study: Ahar County. *Journal of Rural Researches, 3*(3), 505-534. [In Persian]
35. Shangoli NajafAbadi, M., Mohammadzadeh, S., Khosravipour, B., & Yazdanpanah, M. (1393/2014). Factors affecting students' intension toward employment: an application of the extended Theory of Planned Behavior. *Journal of Research and Planning in Higher Education, 20*(4), 75-93. [In Persian]
36. Shayan, H., & Kohnepushi, S. H. (1392/2013). Analysis of the causes of rural-urban migration (Case study: Khav and Myrabad District, Marivan County). *Journal of Research and Rural Planning, 3* (1), 115-141. [In Persian]

37. Şimşekoğlu, Ö., & Lajunen, T. (2008). Social psychology of seat belt use: A comparison of theory of planned behavior and health belief model. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behavior*, 11(3), 181-191.
38. Taherkhani, M. (1381/2002). Recognition of effective factors on rural youth migration (RYM) (theoretical analysis with emphasis on rural youth migration of Qazvin province). *Journal of Modarres Human Sciences*, 6(2), 41-60. [In Persian]
39. Theodori, A. E., & Theodori, G. L. (2014). Perceptions of community and place and the migration intentions of at-risk youth in rural areas. *Journal of Rural Social Sciences*, 29(1), 103.
40. Thissen, F., Fortuijn, J. D., Strijker, D., & Haartsen, T. (2010). Migration intentions of rural youth in the Westhoek, Flanders, Belgium and the Veenkoloniën, The Netherlands. *Journal of Rural Studies*, 26(4), 428-436.
41. Trell, E. M., van Hoven, B., & Huigen, P. (2012). 'It's good to live in Järva-Jaani but we can't stay here': Youth and belonging in rural Estonia. *Journal of Rural Studies*, 28(2), 139-148.
42. Ulrich-Schad, J. D., Henly, M., & Safford, T. G. (2013). The role of community assessments, place, and the great recession in the migration intentions of rural Americans. *Rural Sociology*, 78(3), 371-398.
43. Veenhoven, R. (1994). *How satisfying is rural life? Fact and value.*
44. Woodruff, R. B. (1997). Customer value: the next source for competitive advantage. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 25(2), 139-153.
45. Yazdanpanah, M., & Zobeidi, T. (2017). Why do they want to migrate from rural areas? A psychological perspective from Iran. *International Journal of Agricultural Management and Development*, 7(3), 283-292.
46. Yue, Z., Li, S., Feldman, M. W., & Du, H. (2010). Floating choices: a generational perspective on intentions of rural-urban migrants in China. *Environment and Planning A*, 42(3), 545-562.